

Glósur úr laganámi við Háskóla Íslands, 1 af 10

Bjarni Benediktsson – Háskóli Íslands – Laganám – Glósur – Endurreisn Alþingis 1831 – Þjóðfundurinn
1851 – Stjórnarskrá Íslands – Alþingi

Tekið af vef Borgarskjalasafnsins

bjarnibenediktsson.is

Einkaskjalasafn nr. 360
Uppvaxtar- og námsár
Askja 1-3, Örk 5

©Borgarskjalasafn Reykjavíkur

Fyrir 1874.

Sögu skiftingar Alþingis :
 deildir ventur at hefja met endur-
 veisur Alþingis á nítjándri öld.
 Alþingi þá, sem heit var fyrir
 á öldum, var alt annars eðlis
 en heit endurveista Alþingi, enda
 þáttur : alt öðru fjöt skipulegi
 en þátt. Skipun þess og starfs-
 tilhögun á því eðbert skult
 vit deildarskiftingu þá, sem mi-
 er. Hins vegar tjáir eðki at hefja
 sögu deildarskiftingarinnar síðar
 en met endurveisur Alþingis.
 At vísu var hins vátglaudi
 Alþingi eðki skift : deildir og
 eðki sjáanlegt, at slík skifting
 hef: komit til mála um þátt, heldur
 en þátt fyrst, en þá skaf Alþingi
 löggjafarvald at þarit er at
 vata um at skifta því. En
 jms atviti, sem standa : vinnu-
 sambandi vit deildarskiftinguna,
 eins og þingmannafjöldi, konung-
 þjör, konungaríttur, þjörgerði
 og starfs-tilhögun þingins komu
 vitanlega til greina þessu um þin
 vátglaudi þing. þar sem telja
 ventur, at nokkur þekking á
 sögu þessara atvita sé nauðsyn-
 leg til fulls skilningar á deilda-
 skiftingu þeirri, en síðar vart,
 ventur því sem sagt at veðja
 þetta mál alt til endurveisur
 Alþingis.

Atdragandi endurveisnar
Alþingis.

1) Alment um atdragandi at endur-
 veisur Alþingis sjá t.d. E. A. Þáttur.
 saga 382 og fr.

2) t. f. s. IX. 706 og fr.

Met tölur. 28. maí 1831 vit-
 vikjandi umdama-standa innleiðslu
 : Danmörk var ákveðit at setja

á stofn ráðgjafarþing (veðagjafendur
Provincial-stander á sambandi
ráðgjafandi undan-standanna eins
og íslenski textinum segir) í Danmörk.
Skuldi eitt þing vera fyrir Sjá-
land, Fjör og Söland-Falster „vo
og fyrir Söland“ Skv. t. 31. - Skv.
t. 38 skuldi slá taka ákvörðun
um fulltrúa fjölda og gæms önnur
máneri ákvæði fyrir en málið hefti
veit bovit undir sérstaka ráð-
stefnu manna þar tilkvaddra af
konungi in gæmsu hlutum rík-
isins. Slings vegar kemur það fram
þegar: t. 31. „at fulltrúamir
eiga at vera kjörmir met tveimur
möt: .p. 2. 1). Skosmir af skosmigi
metboragnum sínum, skosmiga-
og kjöragnis-skilyrt: var þó,
at atili vari sigandi partaigun
á festu-böndi á högvislögjört,
Skv. t. 31. 2). Tilhelndis af
konungi metat meðlima höskólans
og hinna andlega stíttar og
eftir atvikum in löpi annara
manna, af konungi talar einstaka
þeirra, sérstaklega til þess hefta
vegna stötu þeirra og eignleika.
Má þannig sjá, at þegar á hinu
fyrsta ráðgjafandi þingi, in Söland
skuldi eiga fulltrúa á, voru fyrir
hendin þeir tveir þattir, fjöðkjör
og konungkjör, sem sitar höftu
mikla fjöðingun fyrir deildaskift-
inguna, sem þessur mejög tak-
markatar kosningarettur, in
einuig stender: inu sambandi
vit skiftinguna.

Leitat var álitu nokkru
helstu embætti-manna á Sölandi
um kvenna best mundi hegat
konungun fulltrúa fyrir Sölands
hönd á ráðgjafarþinginu, fjölda
þeirra, kjöragnis og kosningarett.
þeir, in til var leitat, kom saman

um, at ekki mundi gerlast at á
 Íslandi væru bornin fulltrúar á
 ráðgjafarþing, sem heyrja skyldi
 í Danmörk, og mundi heyrilegra,
 at konungur nefndi: slenska menn
 birsta: Gæpmannshöfn til þing-
 setu áta, at hinir: slensku ant-
 menn ætlu þar sát: embætti: sínu
 sambænt. At hinir eru víkít, at
 margir mundu ein óska þess, at
 ráðstætt þing yrði: sett á Íslandi.
 Með kafor. 23. mars 1832 var kvætt
 til fundar, skv. 38 káps. 28. maí
 1831 til at gera till. um skipuleg
 ráðgjafarþinganna. Var talið, at
 þar ætlu sát: fyrir Íslands hönd
 2 menn, annar: slenskur og hinn
 danskur. Þessir menn höfðu til
 at Ísland þyrfti sjálfstætt þing.
 Hinir sama hölt Þaldvin Einarsson,
 einn og þannast er, sinnig fram í
 rit: sínu Dan de danske Provincial-
 ständer med specielt Blik paa
 Island, er út kom 1832. Vildi hann
 láta þjóra 32 fulltrúa á þingi²,
 en talið sjálfraut, at þess konungs-
 réttar og þjórageris sé laust efur-
 lægsskilgryta, en hann vildi binda
 við vörur tilkæna skattgreiðslu,
 Tælu hann, at þjárir sé: „Al-
 mindelig heid... Betingelse og Gar-
 antie for en høiere Grad af Dan-
 else“, en viss lærdomsþróf geti:
 þá komið at sama egnri. 2 um-
 fremur sé samband á milli þess-
 nuna þjáringenda og þessnuna
 ribisius, og eftir þjáringu þar
 opinber gjöld, en þar af leiði
 ribari rétt hins efurta til at
 taka þátt: opinberum störfum
 meðferð málefna hins opinbera,³ anda
 þrátt: þjáringu borgarans þar
 við ríkið.⁴

1) Þórn Sigurðsson Nij Félagsrit I s. 81.

2) De danske Provincialständer s. 23.

3) l. c. s. 25-26

4) l. c. 32.

1) L. f. S. Xo.496 ofn.

þat ofan á, at 'Sleudingar færa þu
dehent réttstótt þing, heldu skuldu
taka þátt: 'Sleudingar-þingi. Skv.
tásp. 15. maí 1834 '31' skuldu á þessum
þingi eiga set: 70 menn, þar af 60
börn af björgendum, en hinir
nefndu af börungi: 1 þingur háskólan,
2 þingur andlegur stíttar menn, allt at
4 fasteignaeigendur og lokt 3
fulltrúar þingur 'Sland og Færeyja.
Skuldu þessir réttstóttir 3 menn
vera þessir háskólan 'Slands og
Færeyja, og þu heiti: at svo þjótt
sem atvika leyftu, at þessir best
þessir þingur þessir væri inn-
leitt: þessi lönd, skuldu fulltrú-
arnir verða börn af 'brennum
sjálfum. - 'S tásp. 15. maí 1834
en svo nærri ákvæðum um
þessir þingur og björgendi ofl.
at réttstóttir réttstóttir at fara
~~þessir~~ út: - Réttstóttir vart
á, at meðan þessir var með is-
leutu með á réttstóttir þessir:
'Sleudingar, þá voru þar taldir
2 fulltrúar þessir björgendi þingur
'Sland, þar af stíttir annar: sleud-
ur en hinir stundum lausku
'Slands- högun þessir.

'Sleudingar undir þessum in-
leittum: þessir, og en nokkurir helstu
menn lausku höfðu gegnist þessir
þessir þessir um stofnun réttstóttir
þessir á 'Slandi, vart þessir in
með þessir. 22. ágúst 1838, at
stofnun þessir réttstóttir sambær-
ambættismanna á 'Slandi, hin
svokallaða ambættismanna nefnd.
þessi nefnd skuldu halda þessir:
þessir ammet þessir in undir
forset: stíttamanns. At þessir
þessir þessir skuldu vera þessir
hinir ammet þessir, biskup, ein
þessir, justitiamann lausku.

2) L. f. S. XI 262 ofn.

si svo ástundum, at hann get: lifað áhyggja-
lausu lífi af eignum sínum, því at þá
eigi hann t. d. miklu þögva mat at verja tíma
sínum til fjöðstarfa, heldur en hann, sem
alt af þessari vinnu fyrir lífi sínu, enda
eigi hann miklu þögva mat at ala svo uppi
syni sína, at þeir get: fætt: fótavör hans.
En til þessa sé mi. eign, sem t. l. vati:
sem alt of lítill, afgjald af heppi minni
; mesta laugi megi at málkalli telja
h. u. l. 360 rd. á ári. Því veit: daki af
500 hundruðum hundruða, ^(cros!) og vafi þá
ei mikil eign til þessa. Þá þá vanti: og
alla tryggingu fyrir því: t. l., at
auðurinn heldist svo lengi hjá ein-
stökum mönnum eða öðrum, at hann
get: komit at þessu gæmi. Þessvegna
þarfi at komu þeir uppi römmum ótals.
öðrum, þannig at þarftignir heldist
; þeim. Með minnervandi erfðalögum sé
þetta ómögulegt, og ett: því fyrsta
skrefit: þessu máli at vera at bræta
þeim svo at þessa fótur at gera
þjábra auflitoler þar. Því sé þá þess
vinselt minni vanti at veita mikil-
höfðingjum þess gæturétt.

1) Síðli Þorgeirsson l. c. 263-267 og
Högnir Einarsson, en vint: at vera 3. Br.
eindregit þessandi, l. c. 269-270, str. 254.

Svo sem fyrir segir, þá var t. l.
feld þá nefnd, og lauk þannig þessari
tilvænn til at veita íslenskum aut-
mönnum stjórnskipulegan rétt fram
yfir öðra borgara. At því er óskilpæt
deildaskiptingur Alþingis næstis, þá
er t. l. þessi mjög atþyggisvert, og
mundi min, ef vati held: fram at ganga,
hafa haft mikla þjótningu, er þessu
ritar, skiptingur þessandi og deildaskiptingur
var ákveðin.

1) L. f. B. XIV s. 136-137.

2) L. c. s. 183-185.

Fjötfundurinn 1851.

Met valglaw þar Danneben af en þingsforsamling 7. juli 1848¹ er ákveðið, at þingsmenn á ríkisfundri Dana skulu verða 193, þar af 145 konur: konungsríkinn Danmörk og hartogadæminn Sleisvik, en 48 þjórnir af konungi, þar á matal 5 þjórnir Ísland, og skuldu þeir, eftir þeir eru met venni, valdir matal Alfþing og 1 þjórn Færeyjar. 3. sept. 1848² er gefið grein þjórnir af þessum dæmi hafi verið best at verða við ískem Íslandinga um at landsmenn sjálfir kveðu fulltrúa sína á

fyrirskotið, at dæmi á ríkisfundinum er þessi (þar hafa), „at de Grundbestemmelser, der med Blesyn til Islands sævæge Forhold maatte være nødvendige for at ordne denne Landsdeels forfatningsmæssige Stilling: thi det, skulde endeliges vedtages, først efter at Islanderne: en egen Forsamling: landet derover ere høi te, og at det: saa Blesende Forvödne vil blive forelagt Althinget ved dets neste ordentlige Sammenkomst.“

En Alfþingi 1849 kom saman þá þá dæmið stjór. þjórnir um konungd. t. l. fjötfundur; kom það af þessu at þeir konung fulltrúa hafi: t. l. st. Nóbberar þessum hafi þessu þessu þessu um þessu þessu og t. l. þessu m. l. þessu á grundvelli þessum þessu fundur. 3. var nefnd skipuð: m. l. og l. t. l. þessu síðan fram þessu. t. l. konungd. þessu þessu fjötfundur. 4. skv. þessu. skuldu á fundinum vera 46 fulltrúa, 40 þjórnir og 6 konungþjórnir 31. Tveir skuldu konur: þessu þessu er lögsagnarum þessu þessu vera þessu 3. h. og 3. Skerminagættur var bundin við: a.) 8 flakkað m. l. ort. b.) 30 ára aldur. c.) At vera dæmið skuldu þessu þessu á nokkum

3) Alþt. 1849 s. 119 og þessu.

4) L. c. 559 og þessu.

látt. d.) Áð leggja til veitar af sjálfs sín
 afnum og standa eðli: skuld fagnir þeg-
 num veitarstjórka. e.) Áð vera löglega vát-
 andi sjálfum sér, þó má sá bjósa, sem
 jörun er háttur, ef hann veitir heimili
 forstöðu, einnig ef hann er mentatur
 matur og útskrifatur in skola, svo og
 verslunar fulltrúar allir. f.) Áð hafa veit
 í sí heimilis fastur: björðennir. g.)
 Áð vera konungi þegulega háttur. § 4.
 Sjörægar var bundit við 25 ára aldur
 og ömur skilyrti, sem voru fagnir
 þorringarvitt: at undanteknum heimilis-
 fastur: björðenni. Alþingi samþykkti
 at senda konungi þorringarvitt í þessum
 gundvelli og var þátt gert³

1) R. c. 697-699. 2) R. c. 709-714.

3) Alþt. 1849. V:ðrætur s. 26 ofsv.

Á þinglok kom konungsfulltrú,
 Páll Melsted, hinn gamli forvígismatur
 óþeims þorringa, með stj. frv. um
 þorringar til þings þess á Landi, sem
 heitit er: bglr. 23. sept. 1848.³ Þar.
 frv. skuldu þingmenn verða 40, þar
 af 34 fjöðbjörðennir og 6 konungbjörðennir,
 § 1. Hver sjöla og hestjarnikun kaupstáttur
 skuldu vera björðfing sér og bjósa sinn
 eta fleiri þun. ef hi stórt sinni og
 fólks fjölda, § 2. h og 3. þun. skuldu þorringar
 af björðmennum, en björðmenn af
 björðendum, sem velja þá: hverjum
 flakki þessu í sínum flokki á þá
 leit, at 15 björðendum, eta þessi, bjósa 1
 björðmann, 16-25 tvo, 26-35 þrjá, 36-45
 fjóra ofsv., § 4. Þorringarvittur var
 bundinn við: a.) 30 ára aldur b.) Öflabætt
 mannt. c.) Áð vera þjáir síns fullvát-
 andi. d.) Áð hann sé eðli gntmatur, nema
 hann þó sé sjálfs sín. e.) Áð hann þiggi
 eðli af veit, má hafi þátt hit ríðanta ár,
 nema hann hafi góðit þátt af þun. f.) Áð
 hann hafi landsvitt og sé þegur konungs.
 § 5. Sjörægar var hver fullvátja
 matur, þótt hann byggist á björðenni,
 ef hann að. l. upplýtt: þorringarvittur
 skilyrtur § 6. Til þess at verða kon-
 ung þun. þurft: algeran meiri hlut:
 í björðfundi, § 7. — Samþykkt var

Lán tillit, til alders

at vata konungi frá at vata stj. frv.
leggjaldi en jafnframt. at af stjörnuinu
fótt ^{ei breyting} þótt betur vit eiga, þá skuldi
hinn breyta þing frv. á þá leit m. a.,
at engar setan björðennis manni mætti
bjósa, nema sammat veri fyrir björ-
stjörnu at hann vildi takaast korning-
una á landur!

1) Alft. 1849 s. 944.

Miklar umr. urðu um þessi mál
á þinginu, einhver um beinar eta
öbeinar korningar. Var talið, at ö-
beinar korningar væru hit ónotalegast
land, sem læst gæti: ortit á frjálsvat-
num vit korningar, enda gæti: svo
farit, at menn, sem fættust myndugis
og gjálfum sér vátandi, koma sumir
hvernig ölei á korningafundum til
þess at veigðast til at bjósa sér for-
myndara til korninganna? Öbeinar
korningar hafi og atit þótt eiga midur
vel vit hér á landi, og hit vátanta þing
hafi einhver fallist á þess vegna þess,
at þá mundi fjárvægi sem skilyrði-
fyrir korningarvætti og björðennis frókar
verða afnumit. Nú sé sjátt af beinar-
skránn, at þjóðin sé met ~~(öbein)~~ beinum
korningum, og: Danmörkun hafi
þeim verið beitt vit korningar til
vikisfundarinn, þótt frjálslæg korn-
inga lög væri a. ö. l.?

2) Þ. S. v. 1855 85.

Af hálfa konungsfulltrúa og
stjórmannum er þessi altur á mót:
haldit fram, at nauðsynlegt sé, at
korningar til þjóðþinga sé: hönd-
um hinna byggðustu manna og
kornit sé: veg fyrir, at völdin kom-
i: at: landur levari hluta þjóðanna.
Um þjóðfundum, eta Alþingi, sem um
er talið, sé þess fyrst at gæta, at
ályftanir hans verti: feldar: einni
samkundu ódeildri, þar mest hafi
öbri þótt vát at binda korningarvætti
eta björðennis vit völdum á kvæti
eignarhald og sé þá nauðsyn á at
vá met öðrum vátum þess, sem altur

3) Nál. l. c. 564 ofns. korningari til
konungs l. c. 709 og vitar.

ofbráttum breiðfingrum. Til þess komi
 óbeinir kosningar at á gætu heldi, því
 at þannig sé valdið heiri bestu og
 tryggustur mennir in tölu allra þjósenda
 til at velja þjóðfulltrúa. Auk þess sé mjög
 erfitt: svo stjálbylur landi sem Solandi
 at komu beinum kosningum við, auk
 hefji meiri hluti: alþing. 1847 mælt með
 óbeinum kosningum. Þess vegna hefji
 elski verið hikið við at stjanga egg
 á þeim leið, þótt til fólksþingis
 dæmdu sé beinir kosningar. En þann
 Danmörku sé þess at gæta, at þar sé
 þingið: tveim málstofum og til þeirra
 efri, landsþingis sé óbeinir kos-
 ningar og björgveggi bundið við 1200
 dala vissan tekju at 100 dala arlast at
 svar: skatta, og megi því gæta við
 þingi, at þar þing. sé jafnan ríki og
 mentaðir menn, sem elski vilja ríða
 til annars en þess, sem þjótt: um er
 þingi bestu og heldið gæta málfarum
 kenna: ríki þorfi. Þann ríkisfundinn
 dæmdu hefji þess vegna verið tveir skort-
 ur, sem elski sé jafn ríki: þing.
 þingis, þ. e. kosningar hefji sjálfur
 mælt til $\frac{1}{4}$ fundarmanna og framboð
 hefji verið skilyrt: þingi kosningar full-
 trúa!

Af þess hálfu er því heldið fram,
 at elski virði meiri ástæta til at hefji
 þjóðfundinn: tveim deildum og stofna
 til tvöfaldrar kosninga vegna þess
 at svo sé lígi, heldur en um dæmdu
 ríkisfundinn, og hefji þótt stjórni sé
 dæmdu ríki þingis sé at ástætu til
 elsku varitar ríki at fara um kosur.
 þess vert: vel at gæta, at þjótt fund-
 um sé alt annat en skammt
 verji best af þingi. Þá sé og: ríki: at
 þingi skipa ein skoran framboð þingi
 utan heidit: menn
 Met l. 28. sept. 1849³ er: öllum
 þingi atvöldum, er þar komu til at líta,
 tekur til greina til lögu alþingis,
 slor. þótt, sem segir á s. og s.
 at þessum © Borgarskjalasafn Reykjavíkur

1) Ant. stjfr. Alþt. 1849. V: J. betur s. 32
 ofur. og umræði kosninga fulltrúa Alþt.
 1849 s. 844-845.

2) Nál. Alþt. 1849 s. 785 ofur. Hægin
 2: nánar s. 848 og ávörp til kosninga.
 s. 939.

3) h.-f. 3. XIV s. 342 ofur.

1) þingrit. s. III orðr.

þingfundurinn setti sér sjálfur
þingstjórn. þing. hvern sér forseta, vasa
forseta og skrifara, þing. § 313. Nefndin
vann tveggja hundrað, blottfallur. og þingger-
m., þing. § 310. Blottfallur. vasa settan á þing
hætt, að forseti skifti öllum þing. í þing
flötta eftir blottfalli, og er hver flöttaur
n. þing. § 311. Þessu þing vadd þing mál, sem
þing lán eins og þing. títillast, en skili
skuldir rituð á litarkjöf, þing. § 311. Þess-
ingarn. vasa þing á mót: komur af
þing. og skulda skulur. þing. § 312-
-19. Um laga þing. mátt: setja blottfall-
m., áður en þing komur til þing. mál.
á þing. § 339. [Þessu skuldir vasa þing
um á lögmætum þingfundum um þing
þing] 2 blott. laga þing. var fulltrúi, nema
þess vasa þing. vatt á lögmætum
þingfundum, þing. § 340. Þessu um. átt: að vasa
um atalþing. þing. en skili einstaka þing.
nema til skýringar. At lögmætum um.
skuldi greiða atal. um, hvert þing. skuldi
greiða þing. og hvert n. skuldi: þess
rett eða skili, § 341, 42. Ut átra um.
átt: að vasa einstaka þing. og þess,
greiða atal. um hverja um eig og
ritan leita atal. um hvert þing., þess
þessu skuldi fara til þessu um, § 43
Ut átra um. skuldi þing. vatt með
átra um þessu. Þessu þess. máttu
átra þessu þing. eða 10 málþing.
um þing. 2. mátt ritan þessu um
at. § 346, 47. Skil þing. er samþing,
skulur skrifara og n. í málinu skil
ritan vasa þing. og þing. þess
þessu noblara augljósa ósamþingtan eða
átra þessu vilur, skulur þess þess þess
upp á þing, og skilja upp á þessu
ingarn., en ritan skal skilja þess
til at þessu þing. um umvatt;
vatt: þessu á þessu vthingarn., skal þess
þing. alt upp á þess og leita um þess um
þessu þing., § 48. þing. á þessu og
þessu þessu til þessu skal vatt ut
þess um. § 52, nema er um til þessu
§ 54. Til þessu á þessu um lögmætum þessu

1) Sjá ávörðun um þessi efni E. A.
Ráttarsögur s. 465-471.

a. m. k. 3/4 blitar þess. at vera rit. 534

Áðdragandi

rettsmálagagn í bændum stjórnmálum.

Þágnir fjöðfundum.

Þó bændingur sjáur mikinn áhuga um stjórnmálum sína á næstu árum eftir 1848 og einbeinlega í sambandi við undirbúning fjöðfundum. Áður en sá undirbúningur er aðhugaður nærar er þó rétt at drepa á t. l. v. sem um þessum málum var gert, t. l. at komu þess upp sérstöku, völdum á kirkju þingi.

Á synodum 1848 báru stiftsýsluvöldin upp. hvort ekki væri næstskyldast at endurskipuleggja synodus. Var þá komið m. t. l. at komu með álit rit. þat kom 1849, og félt synodus á þat, og var stiftsýsluvöldum falið at skrifa kirkju málaváðuneytinu og senda þessum t. l. þessum um málið. Af þessum t. l. er þessum komið fram þessum, skipti þessum máli, at synodus skyldi taka t. l. alla bændum og vera skipuð a. m. k. 10 andlegum stöðum mönnum. Skal synodus haldin annaðhvort ív. h. u. l. vikur áður en Alþingi byrjar, og öðlest þat vald, at skert kirkjulegt málefni verði: útkljátt á Alþingi þessum er þat þessum verit þessum undir synodus, og ef ágreiningur verður milli Alþingis og synodi, skal þessum skera ív. eftir t. l. þessum kirkjulegt málefni. Þessum sem ritat er vort aldrei ív. at synodus þessum þessum vald, enda tóku þessum t. l. all-þessum leiga. Á þessum heldur þessum vörðum og þessum aldrei hafa verit t. l. þessum at þessum skera ív. deila milli Alþingis og synodi svo. at þessum þessum at vortum synodi þessum: at þessum heldur skuldi þessum leiga málið at þessum þessum t. l. undirbúning fjöðfundum

2) Umbúðarbrif biskups t. l. allra prófesta á þ. l. landi, dags. 8. mars 1850: Árit: prestabólum I, s. 185-190.

3) Fjöðfundur II 1850. s. 142-143, 159-160, 163-165 og vitan, þessum þessum Nj Félagsrit 18. ár s. 64-65

4) þessum t. l. landi 1. ár 1850. s. 101-103. þessum 4. dags. í máli. ív. Vestur-Skaltafells-þessum t. l. undirbúning fjöðfundum

er lagt til, at þau mál, sem árinu er
 um kirkjuleg, heyrir undir prestastofu-
 una, sem hefi allan sama rétt til at
 fjalla um þau og Alþingi hefi: í hinum
 veraldlega máli. En um málfni, sem
 veit: um kirkjuleg og veraldleg, t. d.

þau er vit þessa kirkjunnar, kirkjulegum
 andlegum stíttum manna tekjum af.
 ráttgjafi þingi og prestastofun. Þessi
 þessi tve þing ebbi komit sér saman.
 þvestir konungur úrskutum málsins
 gangat til vith þing og úr skýður er
 þessin, er ráttgjafi um málit at úrger.
 Vert: árinu þá ebbi á komit þessi
 konungur málit undir kirkjulegum
 herra og íslenska ráðherra og
 skeri svo úr eftir tillögum þeirra!

1) Undir þinging blatt nr. 9-11.

Í mál. úr þessum fjantavísle er at vith
 lagt til, at árlaga sé haldin prestastofu
 til at endurbeta kirkjuleg og renna
 nýmáli þessin við kirkjuleg, er samþygt
 in herra skal leggja fyrir lög ríttu
 (þ. e. hit eiginlega löggjafar þing þessin
 er bet: þ sé um samþykki konungs?)

2) Undir þinging blatt nr. 8.

Þess þá rétt at anna sér aftur
 at herra eiginlega stjórnskipunarmáli
 og þessin tillögum, er herra skifta
 heft máli.

3) Samst: þingi I. úr s. 49-50.

En þá fyrst at geta þess, at:
 Samst: þingi ári 1850. I. úr þessin st
 ritstjórnarmálin: Þess herra hug-
 myndir um stjórnskipun herra á landi
 eftir heit: s. Máttla, at ritstjórn þessi
 sé eftir Pétur Pétursson, ritstjórn,
 er var ritstjórn blattins. Um skipun
 Alþingis er lagt til², at þess veit:
 skipat 16 mönnum, sem sé valdir
 til 6 ára, og þing heftit annat heftit
 úr. Þinginn veit: skift: tveir deildir
 og sé 8 menn: annari, er 8: hinni.
 þessi 8 sé ambathismenn, 4 andlegum og
 4 veraldlegum stíttum, er veljast: fyrsta
 sinn af þjóðfundinum (samant) og ritst
 af hinum 8 seinasta úr ritstúru er
 úrger konungur þess þess. Þessin

nettan sé einn fjáls og til fjóttfundar-
ins, og ~~þá~~ að þú er aldun sventur
einungis fundinum vit 15 ár. Af þeim sem
þú þar. sé a.m.k. 5 útskriftir úr skóla,
eða hafi tekið eitthvert handlungspróf og
sé þú þess kornur af fjölmennustu björ-
dunum og heilgjávit. Þert er vit
þú, að einn þar. sé kornur í björ-
dunum. ^{þá} deildin verður ekki á eitt áttar
denni. ^{þá} einhverjum máli. verða þar að vera þú
í samvinnu og skera svo in með skammta fjöldi.
Til vöðustudnings t.l. þessum er
þú þert, að mentunar laurt megi þú
ekki vera, mentunar sé þú veður
sem stundur ekki að leita þú öðrum
á þá slandi en ambhattismönnum, og
vert: þess vegna að sjá þú þú, að
á þessum eigi einhverjum ambhattis-
mennum soti, en gata vert: þess, að þú
sé ekki eitru en þú, sem almenningur
þar þraust t.l. Þert er vit þú, að
skifting þessum: deildin megi þú
leit „: þessum ventasta“: t.l. þessum, þert
þú: vert gert t.l. þess, að þú deildin
gert: þessum máli þú einu sjónarmið:
með fullkomnum ró og vati, þar að allar
líkur sé þú t.l. að þar vert: vandlegar
þessum og vati, en þessum þessum er:
einu lagi og öðrum skotunum máta
þessum þessum þessum: stat, stat þú þú
þessum leit þess og alt vert: einu
málaþessum. Af þessum skotunum máta:
vert: líklega ofan á: þessum stofnum,
en ekki þessum: þessum að vera öðrum þessum-
þessum, eitt þessum þessum þú vati: t.l. að
þessum máli þú þess að máta öðrum.
þessum með þessum. Embhattismönnum
stofan vert: og líklega þessum þessum, þessum
þessum er vati af þessum. En af þessum
alt: embhattismönnum þessum vit
þessum, þessum annað þessum þessum
eða a.m.k. þessum þessum þú alt of
þessum að gata, þessum sem þessum þessum:
þessum þessum þessum á þessum, þessum af
þessum altur leit, að með þessum máli
þessum: ekki þessum vati. Mentunarskið.
þessum um 5 þessum af þessum þessum

læst sett til þess at hvetja alþýsta menn
til at setja eyni sína til menta, og geta
þeir þannig met tímanum fengið fyrir
fulltrúa mentata menna, embætti: slæra,
og þess vegna eru þau láta mennu almennum
inngættum, og geti þeir almenningur
þorist fult traust til þeirra.

Fyrir áskorun þingvallafundar
1850 voru nefndir kosnar: Gusens
siglens lundins til at huga og veita
stjórnarskipun lundins og undirbúa
málið þannig: hefur þjóðfundinum.

Af máli þeim, sem þverfót voru, þar
álit Amersiglan. lang-itarlegast um á
þann efni, sem hér um rættir. Álit: á
degoth: þrúna 23-ján 1851 og undirritat
af G. St. Bríen, Magnisi Gómsyni, Guð-
mundi Þorsteinssyni, Magnisi Andriásyni
og Guðmundi Guðmundssyni. Á þess er
n. snigt sé at skipun þingins, rættir
hér um hvert nokkum máli geti orðið
þann, er heit: Alþingi Bælinga og
þíkkis degen Dava eigi um at fjalla. Ef
slík máli beru at höndum, og þingin
þann sé ekki samur, þá sé rétt at
heit: þingin bjósi n. til at gera út
um þann, þar at sambands þing geti
margra hluta vegna ekki átt sér státt.
Til þessarar nefndar vert: at bjósa jafn-
marga frá hverri þingi, þar at ekkert
geti verið öf: kateilagra og frakítara
er at: nefndar kosningunni vert: þar at
eftir fólksfjöldi. Lemuast sé, at:
Bandaríkjun N.-Ameríku, sé þann kosur
is: 1. þd. sambands þingins af fylkjum
þingunum og 2. kosur fyrir hvert
fylki in tillits til fólksfjöldi, til
þess at minni fylkin missi ekki þjóð-
ingur sínum: sambandinu. þessi
jafnrétti: ~~þingunum~~ ^{þingunum} er valabært afleiðt
vera rétt er þar meiri ástæða, til at
fylfja þann: 1). þar þarri sem sambands
löndin eru, 2). þar öðrum vegri sem þann
er hvert öðru. 3). þar meiri mannum,
sem er fólksfjöldi landanna. 4). þar

Luegla

1) Undirbúa inngætt 17-20.

ólíkari sem þau eru og þeir aut veldlegar,
sem bygguminn þeirra kunna að veika
á.

Um Alþingi lagður u. t. l. að á þeir
verti: 4 h þen. og þeir verti skift: 2
deildir, þennig að 14 þen. sé: 1. þd.
en en 18: 2. þd. Stjórnarmann verti
skipt eftir hinum gömlu þingaskipum,
og: lvarja þingi sé 1. þen. kosinn:
1. þd. og 2: 2. þd., en fremur verti
Reykjavík sérstakt stjórnm., en þjóri
jafn margi og lvert þing. 3 1. þd.
sitji embættismenn einir [af þingarmann
en þjóræðingurinn], en: 1. þd.
hvernar heft státtar menn, sem: lvar
en þjóræðingur eftir kosningalögum.
Kosningaátt til þess þd. skuldu
allir eiga, sem 1) hafa öflekhat manna-
væð, 2) en 15 ára að aldri, 3) hæglega
eiga með sig gjallfrá eða verta heimili for-
stöðu, 4) en fjár síns fulltrúandi,
5) hafa verið heimilisfastir: þjór-
denninn seinasta ár áður en kosið
er. Stjórnarugi til 1. þd. skuldu bundin
við öll sömu skilyrði og kosninga-
ráttur nema hit ástarta. E. t. v. mátti
bata þeir vit, að daki megi þjóra átra
en þá, sem hitakurt vata og vita is-
leuska tungu. Stjórnarugi t: l. 1. þd.
skuldu þeir vera, sem þjóræðingur hafa
t: l. 1. þd., og aut þess hafa haft á
hendri þat embætti, sem kosningar eða
landsstjórnir veitin, : a. m. k. 5 ár.
Stjórntímabil séi yfir 2 þing og sé
jafn lvert þingri báðar deildir. Hákvarn
meði mata: báðum þd., en hafa daki
at kvæðisneitt nema þeir sé jafn framk
þen. þess þd. um sig skuli eiga
nétt á að vera fram laga þen. og sam-
þess þen. þat sínu lert: en fremur
senda þess þen. t: l. kosningar. Þá
get: þess þen. : þessri þd., sem hann
á rot: : með samþessri þd. þen. þat upp
sér lvert at ment mák þen. og kvæðit
en þat skýrsla stjórnsvarinnar, þat

deildir verði; og at kafa með t. h. at setja
 nefndin til at rannsaka abamen málfrú.
 Þi lagafv. samþykkt af annari hvorri þd.
 á at vera þat þannig undir herra deild-
 ina; vilji herra deildin fallast á þat óbrætt
 sendis herra þat aftan með bók. sínum
 herra deildinni; en geti þessi deildir deildin
 á þann fallist, herra þd. bætjar saman
 og leit: málfrú til lyfta með atkvæða-
 fjölda. Vilji sí þd., sem eitthvert frv.
 fyrst kemur fyrir, fella þat, á samt
 at senda þat t. h. herra þd., og
 skulu þi bætjar þd. koma saman, ef
 sí ritari vill á frv. fallast
 og skera in ágreiningsnum með atkvæðum
 ræð deild frv. verði: feli nema af
 Alþinginni öllu. Ef önnur hvor þd.
 öðrum þess skal nefnd, sem jafnmargir
 eru: in hvorri þd., setti t. h. at: herra
 mál, áttar en deildirnar koma saman.
 Lagafv., sem deildirnar greinir á um,
 skal ákita fallin, nema $\frac{2}{3}$ hlutar
 alþing. stjóti þann. Þriðti fyrir
 myndun komunnar á stat þessum lagafv.
 skulu þat vera lög, sem meiri
 hluti samþykki á tveim þingum
 hvoru eftir annat og eigi þarri en
 $\frac{2}{3}$ þann. á herra seinni þingi. Slær
 deild um sig skal sérskurda um
 þessum þann. sínum, þjósa sí
 þessara og aðra en bók. sínum inna
 þingi. Slær deild rät: þingalegum
 sínum, en Alþingi alt þessum
 megalum fylgja eigi, þessum þd. koma
 saman. 1. þd. fái ábærvald á
 rät þessum fyrir en bók: ralbrot. T. h.
 at dæma þann mál sé rät dömmþess
 hvert sínum, og sé: herra þessum
 þessum, 3 af 1. þd. en 3. af 4. þd.
 dömi. Þessi dömi sé jafnframt þessum
 setta vald: málfrum laudinn og
 herra aðalinn á mönnum og þá
 honum ^{fyrir} m. a. þat verði at endurskoda
 lögin og herra t. h. lagafv.

1) Ekki hefur tekið at alla frævi upplýsingar um fund þenna.

L1 þm.

2) Er um þetta vitnað til John Millers historical view of the English Government.

Neludir getur þess, at „á fundi einungis sem haldinn var: vor, er vor,“ hafi verið boðin fram t. l. um, at þinginn væri tvískift, og skyldi: fyrri þd. vera 12, en annari þd. 14 þm. Landinn skyldi skifta: 14 björðum þannig, at Reykjavík gæti: eitt björðum, en vitáttu hinna björðum anna gæti ákættin eftir fökkfjölda, svo at: hverja björðum gæti: h. u. b. 1500 manns; skyldi hvert björðum bjósa 1 þm.: átta þd., en tvö björðum samant: fyrri þd.

Til röðstutnings tvískifting þinginn þann u. þat fram, at ástætan þann sem þjót frævi sé lægst á veg þann og stjórnmálshjúpin þjót lægst og þessi þann best fram, sé tvískift þing. Þannig sé þat t. d.: Englandi og Bandaríkjunum, í Bandaríkjunum hafi þó þann rýðninga haft þing: einu lagi eftir vitum Franklins, hins merkasta manns, en brótlega verið hafi vit þat aftur, og hafi sítan þat: fylkjaþinginn og samlands þingit verið tvískift. Á Englandi hafi þinginn verið tvískift á réinni bluta 14. aldar, og hafi einu lagi stíttan manns þann þessu til leitar, svo at meira kvætt: at þann og ákvættum þann, og sítan hafi þingit verið: þessu hof: h. u. b. 500 ár, og þetta á betur þann, sem þegar hafi stítt.

Þá er sagt, at tvískifting þinginn manni byggð á atskilnað: stíttanna og öðrum þessum þann. Þessi manns minni þann er: flestum öðrum löndum, en þó sé þann tvö stíttir: Embættismenn og alþjóða. Þessu stíttir lit: á flest mál þann met sínu met: og megi yfir höfud gera vit þann, at á hvert mál sé lit: á tvo vegu, og get: þann þann stíttanna. Þann hafi á hitlagu ástætu vit at stíttar. Ef þingit er: einu lagi ^{meið} hafi vit, at ávirkunin get: ekki þann

sér vel við, mótandi fálki miður af hálfr
mínum hlutans áta vert: kvælt mínum en
alla vegna vonleysis um framgang og
áhrif þeirra, en hinsvegar vert: mér
hlut: um skammtíngarminni en vera skyldi
um mótandi mínum hluta, en málinur
fyrirfram sé við framgangur. Með
þessu mátti tvískiftíngunni vert: áttur
á mót: hinar ólíkur skottarir skýrt
fram telvar og grandagfílega íhugstar
af þinginu. Þannig vert: fast og heft,
nem annars býni at vera of fljótt hug-
at og á marga vegu stutlast at því, at
lögir vert: vel úr gort: gert. T: káttunur
sé því als ekki sér, at státtíngur not-
sér skiftíngur þingins til at koma
fram sérhagsmunum sínum, og sé
þess vegna rétt, at fast sé skýllest
á kvætt: stjórnaðskránni, at báta
deildir eigi at hafa hit almenna gægn
ítt fyrir augum. Í þessu sambandi
meigi ekki líta um of á fast, þótt
kostnaður vert: nokkur mér: við
tvískift þing, atallega vegna þess,
at þvenna skrifara þarf: og e. t. v.
flívi þess, því at mér: sé komit
undir, at laga setningin kátt sem
best en kostnaðinum.

T:ll. n. um björdamaðskipun en rök-
studd með því, at með henni mást mblu
mér: jöfnuðum um fólksfjöldu: björ-
damun en mást meðan við lögsögu-
undannir sé mltat, og á hinar lögin
sé með t:ll. komit: veg fyrir at slita
þarf: ríðhermar ^{sundur} og líta sínum hlutana
t:ll. hingað björdamað, síns og gæva fyrfti
af alger jöfnuðum at: at mást. Í f
viðatta hinar nýju björdamað þatt: of
mikil, mat: e. t. v. skifta þessu:
2 björdamað, en kvætt býri sínum
mátt þess: 2. þd., en kvætt: samur
1 þess: 1. þd.

Á kvætt: um, at 1. þd. skuli komin
af alm. björdamað, en rökstudd með
því, at t:ll. káttunir sé, at fast sér

þjóðhollustu embættisnefndarinnar, sem þar
sagi setu, og muni affarabest, að þat sé
þeir, sem alþjóða ver tveist til og kja
sjálf. Frelsi takmarkaður á kosninga-
máli og kjörreglu er n. hafi stungit upp,
málþjóð: nemur mannlaga réttindum og
truggi eigan kosningar til hlýtar, eftir
þeir sem hafi til hagar. Þegar þat binda
kjörreglu til 1. þd. vit henni aldrei eta
embættisdegi, þar þótt þat tilþætt sumu
statar annarsstatar, þar þat þat heitulega
þar, þar sem svo þá fámant, og gætu
sem kjördegi vit þat mist hit berta
þar. - þar. Þessvegna ómissandi, at 1. þd.
þar. hafi nokkva reglus: embætti.

Þjótt: málið hafi verið ákveðið
með hlýðni af þar, at ekki megi láta
óþegjilega þar. ritja of lengi, en á hinni
högun sé arkilast, at þar. þar af þar
: þarastörfum og þar og samhengi sé
ákvæðum þeirra. Til anta hafi þar.
þar þat mundi ekki verða til trygg-
ingar þar, at grundvallarreglu þingins
þar þar ekki eins, ef þar væri til 1. þd.
þar þar þar tíma en til tveggja þing,
eins og vitart muni tilþætt, en muni hl.
n. hafi ekki á þat fallist, vegna þess, at
þar myndu helst verða þarri aftur, sem
muni sít vildu muna in þingins, og
þar ekki at öðrast, at grundvallarreglu
þingins verði: svo miklum þar þingum
muni þar.

At þar, en samt þar hinni meiri
hluta, sem þar til þar, ef þd. greini á,
en samt, at þat muni samna vera mja
mikil efni, sem muni svo greini á un,
og þar varla hafi vit, at þar hlýttist
af, þótt þar þar þar til þjótt-
inni hafi gefist þar á at þar þar
þar og láta: þar á hit sít. En varla
muni þar hafi, ef svo muna þar.
verða á hit sít, at málið falli svo
hit sít.

Þ á hit: Þessvegna reglu, undir þar.
at af þar þar, R. M. Þess: þar þar

(Kveir n. menn, siglumattu Arneseu og nora
 skinnik Skinnibsson kafa elki undirvitat),
 er lagt til, at kala þun. vert: sem minst,
 björðamun svitinn eftir fölls fjölda er elki
 siglumattun, allir þun. fjöt björnu,
 alþingi óskift, komingavéttur bundinn
 við 25 ára aldur og þun skilgert: sem
 þun komingavétt: til fjötfundarinnu hef-
 sett verit, og björðamun verit: lver
 sa, sem komingavétt hefur; komingav
 verit: óbeinan (tvöfaldur). - N. telur, at
 þat verit: minna, at þun. si góðir er
 þun si manni, kostvattuninn vertig
 minni, ef þun. eru þun. lver lutt
 hef: verit minningunum: n., hvort
 Alþingi skuldi vera skift eta óskift.
 Meðan hlut: n. hef: þó atlykt óskift
 þing, þun sem minni vattun virðist
 vera til þess þun 'blendinga an atvun-
 fjötin, at eiga tvískift þing, þun þun
 þun tvískift, hvort tvískift þing-
 inn kunn elki þun at þun þun
 málunum og þun þun, an gveita
 þun þun og þun til leitar þun
 og hlit þun þun þun og með þun
 þun. þun sigist þun-þun þun
 verla geta verit til tvískifta, an
 isjávart kostvattuninn verla at fjölga
 at þun þun. i þun þun. Meiri hl-
 n. hef: þun elki hl: at röt lagt at
 kala þun 3. hvort er, og kala þun. vera
 36 og kala þun tvískift. A. n. þ-
 hef: þun vattun á, at þun gvt:
 hlut annat hvort er þun ann sinn,
 an ritun mtt: þun þun þun, ef
 þun vilki. Ef björðamun gvt: þun
 at eftir fölls fjölda mtt: at þun
 kala alla þun. vera fjöt björnu, þó
 hef: þun n. menn þun þun þun
 vera þun kraft: i þun, ef 1/4
 þ. e. b. af þun. vera þun af þun
 annar þun, annat hvort af þun
 eftir uppstunna lutt þun eta af
 lutt þun: þun umbot.

1) Undir þun þun 34-40 (3 n. at þun
 verit: þ. Th. Arneseu, Arneseu Siglumattun, þ.
 Arneseu, þ. Arneseu, Th. Arneseu)

skuldi Alþingi ná best: yfir lögréttu, þ.e.
 löggjafarsambandinu og bestarétt. Lögréttan
 virtist hafa átt að vera óskift,
 en skipuð 48 mennum björnum born-
 um þess, völdum með fjárlögum
 borningalögum til tveggja ára í senn, og
 með völdum tillit: til fjölskipta:
 hverri sjöku. Auk þess skuldi lögréttin
 stjórna, þ.e. sínu ríðherranna, velja
 sk. þingmenn þingisins 11-14 fullbærna
 völdum, sem árlaga sé skuldi að
 rekja þingit á endurgjalds, eða: þingfól-
 um sínum frá annan lögfróðum manni,
 sem dæmi á áttun sat á þingi til að mæti
 sin vegna. Þá bestarétt: skuldu eiga sat í
 lögunum tveir (eins konar antmenn bornir
 af þinginu) og 9 hinir ágætustu lögfróð-
 ungar, sem dæmi hafa verið björnum: lög-
 réttuna og eru mált övritunir, og sé
 þeir bornir af lögréttu. Málsat-ljós megi
 ritan rýða sínum tveimur hvor. En
 þingstjórnum var talað áttun s.

- 1) Undir þingmála blatt s. 9-11, 2) l. c. 10-13
- 3) l. c. 13-17.

þess önnur málsin Vestur-Skafta-
 fellu, Þorgerðarfjartan¹ og Mýran² sjökum),
 sem vata skipun þingisins minnst
 dæmi á skiftung þess: deildar. V:ljá
 öll mæta borningarétt mit 15 ár og átt
 á mæta fjárlög skilgjafi: og sattu voru
 um borningar til fjöt fundarinn. Þorgerð-
 fjartanar. ein vill mæta björðum mit
 löggjafarundarinn og hafa 19 þess.,
 Mýran, vill hafa 32 björðum og 1 þess
 þessu best. Slöng þessara minnst
 á borningabjör. Vestur-Skaftafellssjúkum
 vill leita skifta þessum: h. u. b.
 jafstök björðum, hafa 30 þess. fjöt.
 björum og 4 borning björma, þó vill
 1 n. mæta hafa þess. 40 og best lög-
 ragnarundarinn björðum út af þessu
 sig.

4) s. 181 osþer.

Þá fjötölfi 3. ár: 1851⁴ virtust
 uppástungu til grundvallar laga þessu
 Island með hlitgjafi af grundvallarlögum
 Danaveldis, skrifatar: vallareri: des.
 1850, og undirritatar af G. Pálsson og
 V. Suttomsson, þ. h. þessum t:ll.

Lat því lyst:-

skyldi þingit vera ískilt, en skiptum þess eftirtelstarvent, at þess skyldu vera 16 þjóðþjórnir þess. og 6 þingþjórnir. Slíka þjóðþjórnun skyldi bjósa tvo þynir hvert af hinum 12 gömku þingum landsins og 1 at auk þynir þorskaljartarþing og 1 þynir heylþjórnir. Slíki 6, en Alþingi þjó þynir fram, síu embattismenn, and-kyrur og veraldkyrur stíttar, at a áttir mentatir menn. Þessu manni skulu vera þjóðþjórnir varanmenn og þingir, en þingþjórnir vara menn áttir þess. Þessu manni og þjóðþjórnir skyldi vera mjög þjálflegt 33 14 og 16, en þessu manni skyldu vera í þessum 3 15. - Sagt er, at þingir gömku sí telan sem þjóðþjórnir, þessu þess, at þá þessu meira tiliit tiliit til í þessu þjóðun en sí þessu manni þessu til grundvallar. Met hinum þingþjórnun þess. þessu þynir þynir þynir at, at mentatir menn eigi sat: á þingir, þynir, en þjóðun þessu.

A þjóðþjórnun.

Fyrr þjóðþjórnun 1851 lagt: stjórnmis þess. til laga um stötu 'Íslands: þynirþjórnun lagsi ríkisins og um ríkis-þingþjórnun á 'Íslandi.' Þess. þynir. skyldi löggjafarvald danska ríkisins þessu met: slensk met önnur en þess. sem ríkisþjórnun en talin upp: í þess. og einþingun meita 'Ísland', og af ágrein- ingun þessu upp um þess þessu met vana skyldi löggjafarvald ríkisins þessu in, 33 1 og 3. Í samvæmi við þessu á þess. sagin svo: 3 11, at 'Íslandun þessu skyldi bjósa 11 menn til þjóð þingisins og 1 menn til landsþingisins. Þessu manni til þjóð þingisins var bundin sömu skilyrtun og: Danmörkun, áv. 1849 335, þ. e. við öflebbat manni, in þessu manni ríttir, þessu manni áv. aldur, vera slíki öðrum þessu manni meita veiti þessu manni þessu manni, vera slíki: skyld þynir þessu manni meita þessu manni, vera þessu manni ríkisins og þessu manni

1) Þjóðþjórn. s. 437 og þess.

heimilispartur síðasta ári: Þjórdómurinn
 § 12-16. Þjórngegnur er lúer 25 ára
 matur, sem uppfyllir framangreind skil-
 gæti, þó þarf hann ekki að vera með
 verið heimilisspartur: Þjórdómurinn, for. 317 og
 318. Löngun § 36. Þjórngegnur t: l
 landsþingsins skuldi þessum: hefur Alþingi
 for. 341. Þjórngegnur t: l landsþings var
 lúer matur fullra 40 ára að aldri, með
 öflabætur manni: og innlendsmanns
 rítti. xi ekki bei þess uppbots áta þrotabjú
 og hef: hann annaðhvort góðit á hefur
 síðasta ári 200 veld. i þessum skatt t: l
 lands áta veitar áta get: samant, áta
 tekjur þess hef: afdráttarlausu mennit
 1700 veld. landsþingsmennirnir skuldu
 hef: verið heimilisspartur á 'Salandi'
 síðasta ár fyrir þjórngegnur. Matan
 ekki matan stv. vegu þessum svo manni
 þjórngegnur á 'Salandi', áta menni a. m. k.
 1 af lúerjunn 1000 i þessum landinn, þá
 skal hlutfalli þessu mat með þess, áta
 þessu við, sem næstir þessum gjalda hestun
 skatt. for. 342, stv. quol. 340. v: t
 þjórngegnur t: l þjórdómurinn skuldi land-
 inn öllu skilt matan: þá þjórdómurinn,
 for. 317. Frambot og einn með málendi
 : þjórdómurinn a. m. k. var áskilið, for. 318
 Þjórngegnur var rá, sem flest þessu atvot:
 § 39. v: t landsþingsþjórngegnur þessu:
 ekki frambot, for. 352, en þessu
 þessu: algeran meirihluta t: l áta
 þjórngegnur, for. 354.

Um Alþingi var þess ákvæði: t: for.
 39. at með réttstóku lagabot: skuldi
 ákvæði: t, lúert vald þessu verið: veith:
 átri stjörn: manlands málendi, líkt
 þessu, sem þessu at verða ákvæði: t um
 átri veitarstjörnir: Þessu þessu: 3
 noblertum stjörnir qv. var Alþingi
 þessu: for. 231 þessu þessu at: l:
 þessu töldum þessu, for. 332, 3 og 9.

Þessu stjörnir. þessu annað: for.
 t: l laga um þjórngegnur t: l Alþingi:
 en: þessu þessu var ákvæði um stjörnir þessu
 rítti.

1) Þjótstj. n. 489-491. vatasamals.

Þkr. 31: koshl. þv. skulu á Alþingi eiga
 net: 20 þjótstjórnir þv. Þjórdæmi eru
 miðut vit lögregluvæðdæmi og hafa
 hin stæmi 2 þv. en hin minni 1 þv.
 [Atlys. vit þv. þjótstj. þv. t: h þjórdæma-
 skipunar, laenni vit skjóðskipunar, en
 þv. ager: stj. þv. þv. eðki at t: h. einni]
 Auk þess er konungi áskilið réttur
 t: h at nefna, sem áður, 6 alþv., 4 af
 veraldlegri stítt og tvo af andlegri. Þkr.
 31 á þorringarvætt t: h Alþingis lver sá,
 sem þorringarvætt þv. á Íslandi t: h
 þjótstjórnarvætt og gæddu t: h sveitar af
 alþv. sjálfs ein. Þkr. 33 er þjót-
 stjórn t: h Alþingis lver sá, sem er
 þjótstjórn t: h þjótstjórnarvætt, af þv.
 á a. m. t. 10 hundruð: jörður á Íslandi,
 sta heldur jört, sem byggð er konung
 af lant, og er 10 hundruð at djúpleik,
 sta á þv. min. sta timburhús, en metin
 sé eigi minna en 1000 ridd. með lög-
 legri vörðingavætt, eigi meira en 6
 ára gamalli. Skuldu eigi verða svo
 mörgr þjótstjórnir meun eftir reglu
 þessari: þjórdæmi nokkur, at lverti
 þjótstjórnarvætt af lverjum 100 i þv.
 : þjórdæminu, skal hata vit tölu hina
 þjótstjórnarvætt svo mörgrum þv. sem
 gjalda mesta skatta: þjórdæminu, at
 hlutfall þetta mást. - En þannig
 sem sjá má heldit: Skjalvættir eip
 t: h. 8. mars 1843 sem þjótstjórnarvætt-
 skjalvætt: at mestu þv. - Skjalvættir
 hif er 6 ár, 315. - Sá er rétt þv.
 sem þv. fleiri at þv. en nokkur
 annar, 314. At þv. greidd utan þv.
 manni, sem þjótstjórn er eðki samst
 at vilji taka þv. : þv. þjórdæmi
 og eigi öðru, en ögild. 311.

Þv. þess þv. sem þv.
 sömu n. og voru: þv. þv. þv. þv.
 son, Eggert Þv. þv. þv. þv. þv.
 James Staphensen, Kristján Kristjánsson,
 Skaldur þv. son, Jósef Skaffason, Stefan
 þv. son og þv. þv. þv. þv. þv.

2) Þjótstj. 170 og 196.

1) Brott. p. Sub. fjálfát. o. 521-527.

2) Fjálfát. » 536-539.

Þeir þar Sveinbjörnsson var hins
eini n. m. m. er vildi að grundvelli t. h.
una við þv. stj. um stöðu Íslandsríkis u.
þó vildi hann láta draga ^{uokkum} úr veldi þess
þingis til þess þingis danska en auk
völd Alþingis og þar fram b. h. þar að
litandi: 3 þv. b. h. 311 skulu Íslandinga
jafnan eiga eina manni í þessum þingi
Danu, og skal hann borinn af Alþingi
t. h. lána. Skal hann gæta réttinda landna
í báðum málstofum ríkis þingis: í þessum
málum, sem sventa Danmörku og Ísland
samskiptalega. Ef ágreiningur verður um
hvern hin réttstæða máli Íslands er,
en þar á eftir sem áður réttstæðlega
að telja upp, eða um skattalög ríkis-
þingis á Ísland, þá á, þv. b. h. 333
og 6, Alþingi að útklefa 2 menn, sem,
á samt hinum eina: ríkis þingis,
semja um ágreiningum við 3 af ríkis-
þingis hálfu. Loni þessum 6 skali
saman skal komuáger skera úr með
ríkisráð: sinu. - Um Alþingi vildi
þ. Sub. láta falla niður t. h. m. m.
í sveitastjórnirnar d. h. sk. b. h. 310.
v. í komuáger þess þ. Sub. enger
b. h. fram, en af máli. hans um þat
þv. er ségt, hvernig b. h. hans mundi
hafa átt, af þessum helst: eigi
lakit svo skyldilega sem hann væri á.
Gleymt vill hafa þingið tvískift: nokkur
þann yfirhús (lögreglin) og undirhús
(lögberg). 3 yfirhúsin eigi átt: 10
embættismenn þ. e. 1). Amtmennir
tvíir, og af þessum embætti: yfsta niður
lögð og stjórnmenn (veitulega
væðherra) þann: þessum átt, þá
tvíir þessum. 1). lands yfirvættar d. h.
annir þv. 3). Þessum, 4). hector við
presta skólum. 5). hector henta skólum.
6). landlögur, 7). landfóget: - fjórt-
þjórnir þess. v. h. 10, þ. e. 1 þessum
hvert lögregluvæðum, nema 1 þessum
Amerríkjum. 3. t. v. mátt: og hafa komuá-
væðum og Vestmannaeyjar: einu

Þjörðarni, sem kuzi h. þm. 2: umia deki ö.
 þessandi at bota h þm. vit, sem skiftast
 á hin fökklestu þjörðarni. 5:ll binda
 kosningarrétt og þjörðarni sömu skil-
 málaum, og klagubrot. 18. sept. 1849 geri
 og yfirleitt hega kosningunum skv. þeim
 h., at ö. h. en þvi, at alþvora meiri hl.
 þvorf: h: h. at ná kosningu.

1) þjörð: d. 509-514.

Meiri hl. m. malk: undregid gegn
 þm. stj. um stöðm Íslands: vikinn og
 komu: þess stat meit þm. Þingjónu.
 lögun Íslands og stöðm þess: konungs-
 veldinn. § 31-6 eru ákvæði: um sam-
 einingaleg mál og sagt, at þat skuli
 komit undir sambannalegi hver þar
 sé auk þeirra, sem þar eru talin.
 Ísland skuldi taka jafnan þátt at h: tölu
 vit ávra hluta konungveldisins, um hin
 sameiginlega mál, eftir því fyrir þessum
 lagi, sem þar eru vert: - Alþingi vada
 öll mál: einni máttstofu og eiga á þvi
 setu 36 þjörðþjórnir meim, § 13. um
 kosningarrétt og þjörðarni verta á kvæði
 : kosningarlögun. § 13, 1. mgr. Hátjólf-
 arnir eiga rétt á at sitja á þingi, en
 hafa þvi ávins at kvæði: rétt, at þvi
 sé kosnir þm. § 16. § samvami vitjat
 Alþingi átt: at vera óskilt, vora öll
 á kvæði: um atildir þingisins vit þat
 miltast, en þvorum ákv. um þingrof.
 Þess me geta þess at matræðu skv. § 18
 skuldi meit lögun á kvæði, hveru þar
 mál skuli rannsaka og dæma, sem Al-
 þingi höfðu gegn vátjólfunum og
 erindrokanum hjá konungi fyrir embætti
 veru þeirra.

2) l.c. d. 532-535.

5: þ þm. um kosningu h: h. Al-
 þingis þv meiri hl. ^{þm.} Þingjónu brtt.
 þar sem þjörðþjórnir þm. skuldu verða
 36 en þeim þjörðunum fjölgað, sem
 skuldu þjörða h þm. Á kvæði: um
 konungþjörð er felt miltur. Kosninga-
 rétt skuldi hver sé hafa, sem hefur
 í flekkat mannavétt og innleuds manna
 réttindi, en 15 ára at aldri, þjörð síns
 fulltrúandi og gæddu h: h. veltar af

af þessum gjálfi sin. & ekki skyldi þó rétt-
inn hafa sé, sem er öðrum hættur sem bjó,
og ekki heldur sé, sem er af vinnuþjálfing,
þó hann sigi með sig sjálfur þátt ár, er
börningur fara fram. & ekki heldur sé, sem
er: skuld fyrir þessum sveitarstjórka
þessum gjálfi skyldi mesta: þeir bjó-
danni, sem bjósaði er heimilisfastur:
þegar búið er. Þjófmenningar skyldi hver
sá vera, sem fulltrúi: þessum skilyrðum
og þátt þátt hann hafi ekki gjaldit til
sveitar. Alþingur meiri hluta von þess
til at borning væri gjald.

Þvo sem þessum er lauk Alþingi
ekki með því þessum mála vegna aðgæta
þessum fulltrúum, Trange, og þessum þátt
þeir aldrei undir endanlega at þessum gjálfi.
3 ást. stjór. um stöðu Íslands:
rikinu er sagt, at þátt sé sjálfsgætt,
at öll þessur mál, er meira að segja
Ísland sem hluta af ríkisheilðinni,
vert: at leggja undir herra stjórna ríkis-
stjórn, og þá undir borning og ríkis-
þingit: samvinnu, af löggjafarmál
er. Vald þetta hlut: ríkisþingit
at hafa, þvort sem Íslandingar allur
þess fulltrúa eða ekki, er réttgjafi
virt: at samt bjóta, at Íslandingum sé
gefnum kostur á at senda þjófþjónna
meiri á ríkisþingit, eins og öðrum
ríkisblutum, og fulltrúakala sé ákveðin
in sí sama: hlutfalli við fölskjöldu
og til sé tekinn: grol. dönsku. Þar.
hér átt við áker. grol. 337 um, at kala
þjófþingarmanna skuli vera h.u.b. 1 af
hvernjum 14000: þessum, sbr. 341 um,
at á landsþingum sitji atit h.u.b.
helmingi þessum meiri en á þjófþing-
um, 341, v: þessum áker. þessum um
at landsþingum. skuli borning af Alþingi
er ritmat: grol. 344^h, um þátt með laga-
þátt: meiri sagt þá borning til lands-
þingum: heldur þessum stanni
sveitarstjórnarmefnum.

3 ást. fyrir borningalagaþing-stj.
er þátt at vísu vitanbernt, at þessum

1) þjófþingit. s. 464.

2) h.c.s. 477.

hænderum liggja at heimfara til Bolanda
 ataldratum hinar fjálskrá vegna, sem í
 dönskum brenningal. sé. En ymsu hafi
 þá ort:ð at laga á annan hátt vegna
 þess at atskötur sé ólíkur, því at of litill
 sé til hvernig fulltrúafingurinn: lands-
 part: þessum sé fyrirbúið: sam-
 hert: vit fulltrúafingur alls ríkisins, þá
 virt:ð nokkurt nóg ástata til at heimta
 nokkurt meiri vissu fyrir staðfestu hjá
 íslenska fulltrúafingurinn. Eins megi
 ekki gleyma, at ríkisfingurinn sé skilt
 : tveir þd. og veri þvi ekki rétt,
 at heimfara, þar sem ekki er nema
 eitt fingur, brenningavegur þar, sem
 eiga sér atvins stað fyrir aðra af
 tveim þd. Tvöfaldur brenningur, sem
 veit: nokkurt meiri vissu: þessum því,
 hafi ekki mátt mikilli hlyði á Bolandi,
 og hafi þá lagt mest at fara þá
 leit, sem fyrir landsfingurinn hafi verið
 greidd, at heimta meiri vissu fyrir
 björgvegurinn! Af þessum ástötum og
 vegna stötu Alþingis sem atvi
 reitartjórnar og bluttkeningar þessum,
 er: því skyni þynni at vanta veitt
 ríkisfingurinn: stjórns-íunleindra
 mála, hafi konungur áskilið sér
 rétt til at nefna jafnvarpa meun til
 þingis og áður. ~~Þis~~ þingis björ-
 gungisáskilið: hafi einnig ^{sem veit} verið tekið
 vegna þessa. En þess skilið: veit,
 sem rétt von, ^{hafi veit} valin vegna þess, at
 þessir skattar sé ekki hantugur mali-
 kvant: eftir því, sem til heggja á
 Bolandi?

1) l.c. n. 488-489.

upp

2) l.c. n. 491.

Slja Alþingi áttu tilh. stj-unn
 þingit litlu gengi at lagna. Þis
 þing, sem mest er stjórnsinni:
 heggum, virtast þannig þessum
 hallast at því at áskilja tilteknum
 embætti: meirumum þingsetu er
 halda konungkjöri. Þvi vitur-
 þenna at vissu, at nauðsynlegt sé,
 at nóg veguðla: stjórns og löggjaf-
 © Borgarskjalasafn Reykjavíkur

1) Pétur Pétursson, l.c. s. 185-186, 4. S. Thord-
arsen l.c. s. 189.

málemu gæt: átt set: á Alþingi! Þá og
míg var hugavert, at lögin sé fengin: hendur
einuveni tilviljun, því at svo megi kalla,
þessu komningu alþing. sé takmarkalaust
fengin einu einustu stétt: hendur, og þá
þessu stétt, sem eins heit og annarsstada
sé leit: tönnust vit flokkaforingja, af því
heir hefur ekki haft þá á at ölla sé vegur
þekkingu í stjórnmálemu og löggjöf, þá
þessu hefur skort: gáfu sé þekkingu
á. ö. l. Stömun hjör veit: valaust
málemu vissu fyrir meginu og þekkingu
á þessu, en þá sé þessu komningu mestu
þessu og þá sé af almennu skot-
at sem tönnust öfl, en vilji yfir þessu
þessu annat, þessu komningu megi
þessu oftast heit vit at verða: minni
hluta, stundum e. t. v. meðfram vegu þess,
at þessu komningu, og e. t. v. sjá
þessu vissu vit: sem heir ekki sjá: at
vilji sjá. Til þessu megi megin verða
þessu komningu þessu og sé valaust,
þessu komningu gæt: skuldur megin
meituga til þessu. Til þessu stj.
meituga vit jafn vel með þessu, at skulda
til at setja á Alþingi vori þessu
vit vissu einu embatti: landsins. Þá, sem
þessi um embatti: vit: þá at hevir
þessu sé at gæga. Af þessu embatti
embatti: meituga, at tönnust, gæt: meit-
art eins þessu af þessu (lögréttu). Þessu at
meituga þessu sé at skifta þessu,
af gæga einu á þessu flokka dróttanna á
á þessu þessu í þessu verlegu.
Meit þessu meit: gæt: : lögréttu
þessu fyrir öllum atal málfurum lands-
ins. Þá undir þessu at þessu (lögréttu) sé
þessu þessu þessu þessu. Meit þessu
at kalla þessu uppá þessu í þessu.
En þessu sé einu þessu þessu þessu
og lands þessu, en þessu var meit
þessu, nema sjálfu sév. lögréttu og
stjórn þessu á lands þessu: aldrei vit
: þessu almennu. Þessu þessu
þessu þessu vit þessu meit.

1) Þórunn & veisbjörnsson, l.c. 186-187, 193 og einbein í mál. nr. 536-539.

2) Þórunn er þó af öllum álit:ð alveg meit-
ryglast, at deildaskifting þari meit þessari
þingsetu um balt. s. mauna 2) 2). P. P. l.c. o. 185
186 og 4. S. Th. l.c. o. 189.

Lámat hvort in eigin flokki eta þá
munnstann þing. 3) Þórunn Gunnarsson l.c.
s. 178, þar hefur þingsetu l.c. 190-191.

sem veita lögun og þofun á samt rät-
gjöfum sínum, sem þeir völdu at eigin
vild t. l. lögréttarsetu meit sár. Meit þeir
at: unkeita þeirra sömu höftingjastjórn
sem var í Alþingi þeirra forna, verði
og úrsk. Svitzjans VIII. 20. maí 1840
fulluast á þeim ~~þetta~~ hátt: 1)

Adrir viturkenna og, at meit-
ryglast sé at tryggja, at mentatir,
skynsamir og rätsethir meit þá seti
í þinginu og, at þessum þjórn komi
at nokkurn heldi: þeir efri, þótt þess
ing þat geti: misheyrast, þar sem þess
engur þekki ekkí þessum einstakum. En
miskil þingjaldra vori, og ein vel eta
þessum tryggjandi þessingarnar, þess
at Alþingi sjálf þessi: statum þessum
þessum Alþingi sé viturkennat, at eftir
þessum einn hvort þessing standi þessum,
eftir þessum verði: þessum stiltara og atgátara
ara. Af þessum komi, at meit vilji
skilta um þessum, þessum at þessum stiltara
og varkaini geti: antveldlega ort:ð of
miskil. þessum geti: ort:ð konservatívt
þ. e. of varkaini. Þessum gamla og var-
kaini þessum meit mi þessum þessum þessum
get:lega at þessum, og geti: þessum
vegra tekist at þessum ein þessum þessum
þessum sjálfum. Meit einnig þessum
þessum verði: þessum, og
vori þessum þessum at þessum a. m. k. nokkurn
meit, sem heftu verra þessum: eta verra
mentum t. l. at þessum, t. d. þessum at
þessum heftu þessum þessum: lögun eta
heftu verra embetti: á heftu. Meit meit
e. t. v. verða á meit: þessum t. l. verra
þessum, at þessum þessum þessum: tvö-
þessum þessum, en sé meit
vori, at þessum etti: ekkí at þessum
nema $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{5}$ eta $\frac{1}{6}$ heftu þessum, en
þessum alla þessum þessum. Meit
þessum og at verra, at þessum at þessum
etli: þessum etli: vit, at Alþingi geti:
skift: þessum heftu og geti: þessum e. t. v.
etli: geti, at þessum gamla þessum þessum

~~Þeir hveppst, Sigurðsson komu fyrst~~

1) l.c. 174

2) l.c. 180-181.

þen. til næsta þings í hina efri og líklega
fámannani deild. En þó að ófært gæti að
skilfa þinginu þannig gæti þessi þinging
af fært átt vel vit. Þeir hveppst. Sigurðsson
þen fyrstur fram þessa hugmynd, en gefot
Guðmundsson rekur hana og röðulestan
ítarlegast.²

Þegar þessum þingingum er því
haldið fram, að þjóðinni sé fulltrúastandi til
að bjósa bandalæst, enda sjóni þingingum
til þjóðfundarinnar þat. Þorungbjörn sé
gegnstætt öllum venjulegum þjóðstjórnar-
hugmyndum, þat sé sama og að gefa röt-
gjöfum þorungu þ atkæpti, sem e. t. v.
veri þint: eta gjött: hlet: þingins. En
jafn fráleitt sé að lata þingit bjósa menn
til næsta þings, því að þat sé sama og
gefa þeim flokki, sem mestu rötis í þing-
inu tali þari til að hafa þat atkæpti: þing-
meiningum sínum frá einu þingi til ann-
ars. Þingit sé enjinn enjill, sem gævi
áfram eftir höldum veðum, heldur verti
að gefa röt þing, að þen. vilji fylgja fram
meiningu sínu og sé þat gætt innan
vissra takmarka. Haldant ötra máli
sé að gefa um setu vissra embættis-
manna í þinginu. En hitt virtist þyn-
legt að vilja hira þar til afvikis, sem
röt: móturhögunum á mállum og mundi
þat verða sí stærkasta höftin gjartjórn,
sem nokkur tíma heil: vitgjægt þar
á landi. ^{þessi er stöðin} ~~þessi er stöðin~~ ^{þessi er stöðin} ~~þessi er stöðin~~ þing
banditats Sigurðssonar. 3. A því þen.
taka undir með honum um þorung-
björnit, og er ein þen. á þat best, að
þat gæti: ekki átt vit þat þing þorung,
sem vartanlag verti: á þinginu sí þar
þorungur heil: heit: 3. Þeir þingum sama
þessi og þessum sínum: Þannmörku,⁴
að þen. þynni þat að hafa mjög isjón.
vert á hvi á þingingum: gegn-
stæta átt.⁵ Enda mundi þjóðin bjósa
þa þorung þingur, ef þorungur væri
ekki áttur þingum að taka þa frá,
og mundi þjóðin, ef þen. þynni þa stöf.

3) l.c. s. 187-188. Þi Guðmundsson
þen. s. 187

4) Þi Guðmundsson l.c. s. 193-194

5) Hál. l.c. 530.

↳ sem ástæta væri til að bjósa

1) Sannes Stephensen l.c. 188, Ginn Sutt-
mundsson, l.c. 193-194.

2) Sannes Stephensen, l.c. 188f

3) Ginn Suttmundsson, l.c. s. 193-194.

4) Angin Zimansson, l.c. s. 189-190.

5) Hanni Böttvarsson, l.c. s. 195.

Log þá einungis : sambandi vit annat.

þennur er áður tekið þá sína menn en
elbi stjórnmánum! Miklu dauðari
meintelstær þar hins vegar tillegan um
lastahvetna setu embættisnum á þingi
hjá öðrum en þáni Sigmundssyni. Er ein
tillegun júst sett á hekk með konungkjöri,
áta talin eiga miklu ver vit, þá er
þessir áttu embættisnum þá þá átti
sitkæfdir af konunginum, og af þáni
vann sjálfstær : þingið, hvort sem
þjót:uni gætjati:st vel at þáni áta
elbi, þá yrðu þáni þá aldrei álitun
menn þjótvarnum þar. Enda megi vel
vera, at þáni menn, sem þessi embætti-
skipi, þá elbi góðir þar. Ef embætti-
menn eigi at vera af Alþingi upp á
lífstið þá næstum eins mikil ástæða
til, at ætvin þar. þá þat, en þat þá
töluvert unta vit þessa tíma anda.
Um tvískifting þingins vata hins
vegar þessir þar. elbi, og þat er
fyrst : náh, meiri hlutar, at þat
er ein ^{þingi} ~~meiri hlutar~~ vaxandi áttu
at. Nafnin er þar at mótala þáni
stættu stj. at frægja þáni þjörvunni
vegna þess, at Alþingi þá öskift. Segit
n. jata, "at þat þá miklu meiri
frægging þáni réttum og góttum
málaþykum, at hafa tvær málaþof-
ur heldur en sína, þar sem á þá
stætt þá stættar munur og ástands-
munur munur og þjótvarnum og
fulltrúa fjöldi, at þessi skifting full-
trúvaldrins sígi vit, og þáni megi
þar vel sígi vit yfir höfund, at hafa
bundnari þjörvunni þá annar mála-
þofunnar en þáni", en n. gæt:
sonat elbi fullist á, at þetta bund
á þjörvunni sígi vit þá á laudi.
"Þlun, sem á þat minnst, þáni
samur um, at talnir þáni þjörvun-
:sins komi alls elbi til mála,
þá þat og þáni ofan : þáni þáll-
lundnum, sem átti hafi læst
meira upp sír þjörvunni þáni an

1) þjótst. s. 527.

1) Einkenn, ^{meiri hl.} mál. n. 526-527, umfremur
 t. d. S. Sólis mál. n. 536 og S. S. Thordarsen
 s. 189.

2) Jón Sigurðsson l. c. 187-188.

3) l. c. 529-530.

4) Þórunn Sveinbj. l. c. s. 528.

5) l. c. s. 529.

frjálsrum kosningarrétti: um tölur
 þess. sem menn hinsvegar ekki jafn
 samnála. Sumir vilja kafa þess-
 flesta, a. m. k. ekki þessi en á þjóðfund-
 inum, ef menn vilji kafa þing á annað
 borti, þá er annars þingit heldur at
 heita nefnd er þing? Þessi t. hl. s. m. n.
 um þess. fjölda þess meiri hl. n. m. a.
 þá ástæða, at ef h. fulltrúar sé kosning
 : hverju fjöldani, muni annar fulltrúar
 verða einhver sá embætti:smatur, en
 menn þess mest traust t. hl. Á mót:
 mörgum þess. en hinsvegar þessur efur
 hegur landneis og at ekki sé alt
 umit met höfðatöluinni⁴. Þessandi
 telen meiri hl. n. at skipta landneis
 fjöldani met h. u. b. jöfnum fólks-
 fjölda⁵.

Árinn til 1867.

Á árinum eftir þjóðfundinum og
 fram til 1867 var stjórnmálavæ-
 málinu at vísar hreyft á hverju þingi
 : einni eða annari meynd, en umvættur
 þess og tillögur, sem þess af spenn-
 ut, virstað ekki skipta máli hér.
 2. þingfyrirspurnarvent er^{þó} at 1853 þess Al-
 þingi þess á leit vit kosning, at þess-
 landneisnum vent: gefum þessur á at
 renda þessur fulltrúa, : hlutfalli vit
 atva mikislaða hluta kosningveldis-
 ins, á atalriksþing þessur agvált kos-
 ungsveldis, og at Alþingi þessur þessur
 fulltrúa met meira en helming allra
 atkvæta⁶. Þessi málaleitun stendur
 i sambandi vit (þess) vit leitni, sem :
 Danmörku var um þessur myndir t. hl
 at þessur á slika sameiginlegu þingi
 þessur Danmörku og .. hertogadæmi.
 hlut þetta þing komst at vísu á.
 1854, en þessur þessur þessur var elbert
 tillit tekið t. hl. 3 lands, þessur eigi
 at veija þessur stuttu en þessur:legu
 sigu hér. þá má og æta þessur at
 á þessur árum virstið vera vassandi

Þessur þessur met sameiginlegu mál þessur

6) Alþt. 1853 n. 1054.

þó

7) Sjá hér um minna Danbe Forfatelse 1773 þessur Danmörku og .. hertogadæmi.
 hlut þetta þing komst at vísu á.
 1854, en þessur þessur þessur var elbert
 tillit tekið t. hl. 3 lands, þessur eigi
 at veija þessur stuttu en þessur:legu
 sigu hér. þá má og æta þessur at
 á þessur árum virstið vera vassandi

1) Svein Sveinsson Nýfelaegrit, ^{18. ár}
og A. D. (Arnliótor Olafsson) Nýfelaegrit 17.
er ~~þeir~~, sem eigi lögum máli k:ð að samna,
að konungbjörn sé dala k:ð þess að vinna
á mót: málefnum fjöðarinnar en þeir
konunginn heldur fulltrúa embættisinnar
stjórninni á þinginu.

2) Alþt. 1867 II s. 11 og frs.

öndögja met hana konungbjörn þann.
Á þingi 1867.

Þingur Alþingi 1867 leyst: stjórn
in þess k:ð stjórnskipunarlega handa
Íslandi? Samgöngu með milli Íslands
og Danmerkur um kalin: § 31 og 3. Meðan
Ísland gjaldi ekkert k:ð þessara mála,
skyldi það eðli heldur taka þátt: með-
ferðanna löggjafarvaldinu um þann.
En ef það kemst á, að Ísland gjaldi
k:ð þessara mála, skal ákveða með
lögum, hvernig Ísland eigi að taka þátt
: löggjöld og stjórnsamgöngu mála-
anna. Vart: ágreininu um, hvort
sé samgöngulegt eða svart: Ísland ein-
göngu skal skorið in konung ^{met} þingisk.
§ 3. Í öllum öðrum málum, sem
svarta Ísland en þessum samgöngu
málum, hefar Ísland löggjöld og stjórn
it af þingri sig, § 5. Hi mi ateta stjórn
: slendrum málum skyldi svo þing-
konnið, að konungur þingi framkvæm
þeirra: hendur einhverjum vátgjafa
sinna, § 7 og 9. Á Íslandi skyldi
svo vera landstjórn, sem þann þann
með hit ateta stjórnvald, og ~~skyldi~~
: hann vera einn matar eða fleiri,
en at öðru leyt: átt: hann at vera
undir hlut at eigandi vátgjafa, § 7
og 11. Á byrð vátgjafans skyldi ákveðin
með lögum, § 8, en þingri velþingur
danda ^{vega} þingri kvota á stj. skipul. vart
hann einnigis vátgjafur með samþykki
Alþingis, § 19.

Alþingi er óskift og eiga
þann sats § 11. 11 fjöðstjórnir alþing.
2). Þessir embættismenn: landinn:
höskur, amtmen, háskildómari, land-
fögeti, landlakinn, § 21.

Stosninga ríttur og björgun
er óbreytt frá áber. t. ley. 6. jan.
1857, at stjórn en þann, at talamark-
annar á björgunari björstjóra komu
eðli lögum k:ð greina. ror. § 13.

Reflulest Alþingi kemur samna

fríttja luent á, og má eigi á sam-
kykling þess eiga rétt lögur en 10
vikur, § 13 str. § 14.

Áðildir þingmanna um lögsöf,
á vörp, áðvar t:llögur, fjárfæringar,
mannabæturverðing, þorning eður slaut-
enda landsveikunna, úrskurð þorninga
fríttkeldi þingmanna, þorning þaræta
og samkyklingi á réttum réttgjafa eða
vitanklega mitaltar við óskilft þing
str. § 33, 43, 44, 47, 28, 37, 34, 37, 40 og
19.

Með því lögaför. var sá, að slaut
fö. mátti samkyklinga til fullnustu,
fö. en það held: verið mátt þingmanna
rísum á þinginu. Þ þingmanna umvæta
skuldi rétt atakfni fö.: heild og
áhyllata, hvort það eigi að þoma til
annarar umv. eða elki, og ef það
þingmanna verið ofan á, þá hvort réttja
elki m.: það. V:í áðva umv. mátti
þoma fram með brtt. og leita atvæta
um þess. Ef fö. var þorninglegt fö.
(þ.e. stj. fö.), skuldi það læst þingm
til fríttju umvæta eiss og stjórnm
ortat: það, eftir þess, sem þess
þett: best leita eftir mála lokum
við áðva umvæta, og við lok fríttju
umvæta skuldi atvæta gængit til at-
kæta um, hvort fö. skuldi samkykling
eða felt: heild. Fö. frá eissatökum þess
skuldi lagga þingm til fríttju umvæta
eiss og það var samkykling við áðva
umvæta, og með þess brtt., sem
þorningm umv. annat hvort af leiddi
stjórnmanna eða elki þess en 10
þess. lögaför., sem Alþingi feldi vert
elki telat oftar til umvæta á þess
þingm, § 33. - þingm mátti elki
gæva áhyllatun sem rétt, nema meira
en helmingur þess. veri á þess og
gæiddi atkæta: § 41.

Uppáttunna um breytingu eða
nitauka á stj. skilpl. mátti þess umv.
þett: á neyðlegu Alþingi og auk-

þingaj, þó því aðeins at því fjórða hlutan þann. vera viðstaddir. 24 skali greiddur því fjórta hlutan þann. atkvæði: með uppátungummi, þar at ákita, at Alþingaj heft: felt þann, 367.

Með lögum átt: at ákveða þarfa fjárhagsáætlun, og skyldi í henni vera áætlun þátt: um hinar venjulegar og sérstaklega tekjur laudris, þ.á.m. tilhegðir úr víkingsjóðnum, og um gjöldin. Skammta fjórta fjárhagsáætlun varð skali breytt nema með lögum. Aukatekjur og aukagjöld skyldu veitt fyrir hvert friggja ára fjárhagsáætlun með sérstöku fjáruáætlögum, 330.

Þingasköf skyldu sett með lögum þátt: 346.

Þingit þess 9 manna n. til at athuga þv. þetta, og hluta þessir þessir: Benedikt Sveinsson, Þor Sigurðsson frá Gautlönndum, Páll Víðalinn, Þor Gunnarsson, Þor Sjaltaðinn, 2:riker Skild, Stefan Þórhósson, Skaldur Fríðriksson og Stefan Thordarson!

Þor Sjaltaðinn var hinn eini n. maður, sem félt á þv. í öllum venulegum, en vildi þó, at því er hær skiptin máli, þáta breyta stjfrv. 377: þá átt, at nektur lærða skólans og forstöðumatar presta skólans þessir einnig fast þingset: 2:ugum hinni fjórta þann. skyldi hafa þann fyrir þingsetuna, og allir skyldu því vera: stjórnsvarð: því, sem atkv. stjfrv. greitt: vott fyrir at stofnat greitt (þv. nánar síðar).

Meiri hlut: n. vildi alls-skali fallast á stjfrv. heldur greitt: annat þv. 3, sem síðan var meðhöndlat einn og þv. við stjfrv. þess. Um samþingulega málin var þessákvætt: at 2:slandi skyldi hvarði taka þátt í stjórna né löggjöfum þann, né heldu gjalda til þessra þv. en þessum

1) Alþt. 1867 I s. 13.

2) Alþt. 1867 II s. 573-574.

3) Alþt. 1867 II s. 481-495.

og Alþingi, með einum tilteknum stjórn-
 ábrest: í samkvæmni með lögunum um hlut-
 tölur Íslands: löggjöf og stjórnskipun og
 gjaldgjafi til þessara, § 3. Í öllum málum, er
 ákærtað Ísland sérstaklega, átti það að
 hafa löggjöf, dóma og stjórnskipun af þessum
 slag. Um síðan sérstaklega máliu kalli
 upp, þó að þessi er víðast sem dæmi § 5.
 Ef ágreiningur kemur upp um, hvort
 máliu sé samkvæmt eða sérstakt fyrir
 Ísland, skuldi hann dæmdu ráðgjafi, er
 hlutur á að máli, og ráðgjafinum fyrir Ís-
 land skýra komu þá frá málaúttöku, og
 komu þá síðan lögja einshund á máli,
 § 6. Eftir stjórnskipun mála átti að
 vera framkvæmd, landsstjórn, skipaðri
 þessum mönnum, er sátu á Íslandi
 og ráðgjafa, er helstu áttun: Skop-
 mennahöfn, skv. §§ 8-10 og 11. Ábyrgð
 landsstjórnanna og ráðgjafans skuldi einn
 ákærtað með lögunum, § 9. Landsdómur
 skuldi dæma máli, er komu þá eða um
 máli þess deildin höfðun á hendur lands-
 stjórnunum, § 57. En hafi ráðgjafinum
 eða landsstjórnunum verið dæmt heging
 fyrir brott á stjórnskipun, mátti komu þá
 ákærtað máli þá. Af máli deild Alþingis
 samkvæmt.

Skv. § 51 skuldi landsdómur skipaður
 6 dómendum, 3 er átta dómur lands-
 og 3 er afri þd., er hvern stjórn skuldi
 hjósa til 6 ára. Með samkvæmi
 komu þá máli þd. gat komu þá
 hlutur ákærtað máli þess fyrir lands-
 dómur um gæði, er komu þá hlutur
 ákærtað hlutur fyrir Ísland eða
 ákærtað komu þá hlutur, § 52, h-málg.

á þessum

þjóðbjörni þess
 komu þá

Á Alþingi skuldu eiga sat: 36
 þess, 30 þjóðbjörni og 6 embættismenn,
 er komu þá hlutur til þess sat, þess
 er þessur antinn, einn er Vestur-
 antinn og tveir er Norður- og Austur-
 antinn, § 22. Alþingi skuldi skiptast:
 tveir deildir, afri þd. og máli þd.:
 § 2. áttu 12 þess sat: er: Nd. þess þess.
 Skólingarvættur og þjóðgjafi skuldi
 vera öðruhlutur frá stjórnskipun og þess, sem
 áttu var, er ö. b. er þess, at embættis-
 þess þess landskenn, vit vartanlega hlutur
 og laga skola skuldi hafa sömu þess þess
 í þessum þess og hlutur þess vit þess
 skola, § 24. Skv. þess þess eftir
 sem áttu hlutur þess þess: einn
 hlutur og: § 2. áttu at eiga sat: þess

6 konungbjörnun sambathismenn og 6 þer.,
sem Alþingi sjálf bjógu þeim 30 fjöt-
björnun þer. með öfundum konungum
til 6 ára, i fyrsta sinn, er það bennur
samur eftir nýjar konungar. Engar
mátt: björna ^{til 2d.} þess er 40 ára; af því
áta fleiri hluta jafnvöðu atkvætt: átt:
aldur at ráta, § 25.

Reghulegt Alþingi bennur samur
annethvert ár, og má sigi ár samþykkis
konungar síga setu lengur en 6 vikur.
Þessu má breyta með lögun, § 17.

Þrátt fyrir þessu tvískiftunum,
sem þannig er gert á þinginu, er i
jansum samböndum eftir sem áður
miðast við Alþingi, sem einu heild.
Alþingistefna, þingfrestun og þingrof
er allt miðast við þingið: heild, § 17-
15, svo og frithelgi þess, § 18, samþremm
setu landstjórnanna á þingi, § 41. Ein-
staka stöfð eru og þessum Alþingi
i heild, áta samnefntu þingi, sem
þannig er ^{um} ~~úrskurtað~~ um lögunat-
konungar til þingins, § 37, um
afskift: þingins af frithelgi ein-
stakra þingmanna, § 40 og kon-
ungar yfirskotunarmanna landsveikun-
inga, § 34.

Áð:leiri þingins um ávörðun,
áttur ályktanir, fyrirspurnir og
vannsóknarrefudir eru þar á móti-
ferðum þessu deild um sig, § 29,
46, 47, 45 og 30.

Um löggjöf er sagt, at konungur
get: legt fyrir „Alþingi“ lagafró, § 16,
svo. þá, at auká-þjárlaggáttkunnir
á at: 5 at þá 1d. fyrst til met þessu
§ 37, 7. mgr. Sam þremur á „Alþingi“
viðt á, at stunga upp á lagafróum og
samþykkja þess fyrir sitt legt: §
29. En um met þess þessu lagafró.
er á breitt: § 35 og 36, at legt
sem þar eru frá konungar áta ein-
stökuum þer. þá má eldi sam-
þykkja þess „á Alþingi“ til fullnæst,

þegar en velt hefur verið þar fyrirvar
sinnu". Þessalfr. sem „Alþingi“ hefur
felt ventur ekki oftan tekist til umræðu
á þessu þingi. Þegar þessalfr. er samþykkt
í annari lestri þd., ágreður þátt þá þegar
með sama frágangri til hinna þd. Verði
þar breytingar á grein, ágreður úppá-
stungan aftur til fyrri þd.; gangi
þá einn eigi saman um breytinguna,
sannina bætta deildinnar sig í eina
málstofu, og leitir þá Alþingi málið
til lykta eftir eina umræðu með atkvæða
fjölda. - Um bók. á stjór. eða till. til
vitaða við hana segir: § 75, at þar
vera upp hvort heldur á vegferð þingi
eða auk þingi. Ef úppástungan þar
samþykki: bætum þd. og landstjórnin
stytur hana, skal nýja alþingi þegar
stat og stofna til almennra kosninga
at nýja. Samþykki þá einn hit nýkoma
þing ákvæðanna íbreytta, og nái
hinn statfertingur kosningu, ventur
hinn stjórnsýsluákvæðum.

Stv. 344 má hvort þd. gæva á-
lyktum um nokkurt mál, nema meira
er heiminna þar. sé á fundi og greitt
atkvæði, og skv. 350 má eigi gæva
fulltrúarályktum á máli: sameinuðu
þingi, nema a. m. b. sé á fundi heft
hvort þd. fyrir sig og greitt
þá allis atkvæði.

Þess þd. ~~þing~~ fyrir sig hys
forseta sinn og varaforseta, 343 og
sama segir gilda um, at sameinát þing
hys sjálf forseta sinn, 350.

§ 349 segir: Alþingi skiptir
sjálf þingvaldum sínum og þing-
valdum öllum. En § 50, sem segir, at
„Alþingi“ [þ. e. sameinát þing] myndist af
bætum þd., er þar gangi saman: eina
málstofu, ^{skiptir} at „Alþingi“ kvæði á um
þingvald og þingvald, sem gilda
skuli, er bætta þd. komi saman.

Þess segir einnig um fundi
þess þd., at þeir skuli haldnir í